Nro 187.
D. 8. Sierpnia.
PONIEDZIAŁEK.
ROK 1825.

KURJER Warszawski

WSPOMNIENIA.

Przybycie Wojsk Pol: pod Chocim na wojnę turecką 1621.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

JO. XiężeNamiestnik Królewski, wczoraj wrócił do *Warszawy*.

W roku zeszłym *Rząd* nakazał robić doświadczenia w *Stolicy* ze sposobem *M' Adama* budowy *dróg bitych*. Ulica *Bracka* została wysypana podług iego metody. Tego roku dalej się ciągną te próby na ulicy *Mazowieckiej*, i na *Długiej* przed *Arsenałem*; prócz tego urządzono tymże sposobem *chodniki* na ulicach *Nowy Świat*, *Rymarskiej* i *Przeiazd*. Chodniki te okazały się w porę wilgotną zupełnie dobre i bez porównania wygodniejsze od dawnego bruku z *granitów* polnych. Co do wyborności *dróg* tym sposobem robionych, ieden iest tylko głos w Europie; maią za sobą taniość i trwałość. Nawet ulice *makadamizowane* w stolicy tę maią korzyść, że powoz mniej cierpi niż na bruku, i lżej się toczy za końmi. Z czasem będzie można zaradzić i *kurzowi*, który iak wielu mniema, powstaie z łatwego scierania się drobno tłuczonych cząstek czerwonawego granitu; siny stawia pod tym względem mniej niedogodności.— (M.)

Kommissja Wtwa Płockiego, powodowana szlachetną starannością przyczynienia się do zbawiennych zamiarów *Wysokiego Rządu*, względem moralnego oświecenia *Starozakonnych*, wydała w z.m. obwieszczenie, którego osnowa iest, iż wakuiące przez śmierć Ezechjela Rubinstejn miejsce *Rabina* w *Płocku*, temu *Izraelicie* konferowane zostanie, kto obok gruntownej znaiomości zasad *Religji Mojżesz:* urzędowemi świadectwy dobry sposób myślenia i spokojnego postępowania udowodni, oraz przekona, że znaiomość *języka pols:* dokładnie posiada. Nakoniec wyraża, że do rzeczonej posady przywiązana iest pensja Etatem Dozoru Bóż: obięta, rocznie złp: 3000 oprócz bezpłatnego mieszkania, i że Pretendenci maią złożyć *Kommissji Woiew:* dowody wspomnione do dnia 15 *Września*. —

Gdy iuż urzędownie ogłoszone iż w dniu 1 *Lipca* r.b. *Kommissja Rządowa Spraw Wewnę: i Policji* udzieliła mi Patent swobody na budowanie oraz sprzedawanie *Foluszów* i *Płóczkarni* podług nowego systematu sporządzonych do *Sukna* i innych welnianych wyrobów dla całego *Królestwa Polskiego*, a to na lat 6; oświadczam iż takowych u mnie nabyć można. — *Przedborz* dnia 4 Sierpnia

Karól Ludwik Hamann.

Amatorowie Dzieł scenicznych *starych*, które się iednak nigdy niestarzeia, życzyli aby ów niegdyś ulubiony *Axur*, był znowu danym. To życzenie ma być iutro uskutecznionem. Autor tej piękney opery, niedawno rozstał się z tym światem, umieszczamy w skróceniu opis iego życia, wyięty z gazety *Muzykalnej Lipskiej* Nr 24 z miesiąca Czer: r.b. „ *Antoni Saljery* Syn bogatego kupca urodził się w *Wenecji* r. 1750. Wśród ro-

zmaitych nauk iakie w młodości odbierał, zawsze przemagała w nim skłonność do *Muzyki.* w Pochyłości handlu *Weneckiego* ojciec straciwszy wielką część swego maiątku, umarł. Odtąd każde z iego dzieci musiało myśleć o dalszym swoim losie. *Antoni* w owczas grał iuż dobrze na *Fortepjanie* i wybornie śpiewał *Sopranem.* Utrzymywał się nieiaki czas przy iednym klasztorze w *Wenecji* iako *Spiewak.* Póżniej dostał się do *Wiednia*, miał szczęście podobać się Cesarzowi *Józefowi* II, który kazał go uczyć obszerniejszych wiadomości muzycznych. Dał się w krótkim czasie poznać z wielu kompozycji Kościelnych. W r. 1775 mianował go *Cesarz* swoim mistrzem Kapeli. w Krótce Dyrekcja wielkiej opery *Paryzkiej* powierzyła mu poezją pod tyt: *Danaidy* ażeby do niej napisał muzykę. Przyiął wezwanie, a po ukończeniu dzieła udał się z niem do *Paryża*; pierwsze iego wystawienie uczyniło tamtejszej publiczności nadzwyczajne wrażenie, i po dziś dzień iest chlubą tegoż teatru. Połączenie iędrności z miękkością śpiewu włoskiego, wierność charakterów i sytuacji, słowem, wyraźność rysów, dały poznać iego oddzielną szkołę. Powróciwszy do *Wiednia*, w ciągu lat 50ciu prócz wielu innych dzieł, napisał 7 wielkich oper, to iest: *Danaidy, il Talismano, Grotta di Trofonio, la Cifra, Cesare in Farmacusa, Palmira i Axur* Autor *Nekrologu* rozszerza się szczególniej nad *Axurem*, mówią że to iest muzyka pełna uroku, ognia i życia; że nawet po dziś dzień—*Axur* w całej *Europie*, czyni niezwykłe i zupełnie oddzielne od innych tworów muzykalnych wrażenie; bowiem nie iest to *huczność, szumność dzisiejszego stylu*, ale wdzięczna powaga, czysty i rozkoszny tok *harmonji.* Nawet *Tyran* (pierwsza osoba tego obrazu) nie krzyczy, owszem, skrycie w nim burzą się namiętności. *Saljery* po kilkonasto miesięcznej słabości na ciele i umyśle umarł d. 7 Maia r.b.

Donoszą z *Płochina* w Guberui *Kałuskiej* że d, 10 Czer: po nadzwyczajnym *upale* nastąpiła okropna *burza*, *Grad* padał tak ogromny iż w tych okolicach niebyło podobnego od wieków, wielkość kropel gradowych była najprzód *orzecha laskowego*, za chwile padał wielkości *Gęsiego iaia*, a nakoniec padały bryły maiące 3 cale *srednicy.* Niektóre bryły znajdowano iak *szkło* przezroczyste.

NOWOSCI ZAGRANICZNE.

z Paryża.

Król *Francuzki* prezydował dnia 24 z. m. w Radzie Ministrów, na której się *Xże Delfin* znajdował, a po Mszy przyjmował *Nuncjusza Papiezkiego, Ministrów, Marszałków, Parów* i *Deputowanych*, niemniej znaznaczną liczbę *Urzędników, Wojskowych* i *Cywilnych.* — *Xżna Berry* w towarzystwie swego Stryia Xcia *Salerno*, odwiedzała d. 24 z.m. wielki skład wina i fabrykę Królewską w której w ówczas zawieszano Obrazy *Karola X. Xżnej Berry* i *Dzieci francji.*— Donoszą z *Montarżys*, że d, 17 z.m. powstał tam nagły wicher, który znaczne zrządził szkody; pewna Kobieta która w tenczas właśnie składała płótno na blichu będące, została uniesioną wysoko w powietrze, iednak spadła na powrot na ziemie bez żadnego uszkodzenia! — Niedawno w *Paryżu* zebrało się mnóstwo Ludzi w *Pale - roial*, gdzie pewny *kochanek* 17 letni szukał swej *kochanki*, aby ią a potem siebie zastrzelił; Żandarmowie schwytali owego zapaleńca, któremu gdy się szarpał, wypalił ieden z pistoletów przy nim będących, lecz tak szczęśliwie iż nikt z obecnych niezostał uszkodzony. —

Sławny kompozytor *Cherubini* ogłosił pre-

numeratę na *Msze* iego kompozycji. grane i śpiewane w czasie koronacji *Karóla X.*—Odbywa się teraz w *Paryżu* inkwizycja Braci *Rugjeri* których obwiniono iż tak niezgrabnie urządzili *Faierwerki* dawane w czasie uroczystości koronacyjnych, że przez to utraciło życie kilka osób, a szczególniej kobiet za nadto przez ciekawość zbliżaiących się do miejsca z którego wypuszczano ognie sztuczne, oraz kilkadziesiąt osób było ranionych. Wysłuchano iuż 40 świadków; ieszcze wyrok niezostał ogłoszony. — w *Marsylji* zachowuią nadzwyczajną ostrożność względem przybywaiących z *Egiptu* okrętów, a to z obawy aby się do *Francji* niewdarła *morowa zaraza.*—*Rossyniego* Opera *Bianka* zupełnie upadła w *Neapolu*, gdy się o tem dowiedział *Autor*, zachorował, i lękano się o iego życie. — *Szerżant* z pułku stoiącego w *Serin* zanadto napiwszy się wina, porwał się na swego *Oficera*; gdy nazaiutrz wytrzeźwiał i był prowadzony pod strażą, upraszał aby go zaprowadzono do iego kwatery dla odmiany bielizny, zezwolono nato; wchodzi, porywa nabity karabin i odbiera sobie życie. — Król *Hiszpań*: z całym dworem wyieżdża do *Granja* gdzie zabawi aż do *Października.*—Słychać że w *Madrycie* kilku znakomitych *Urzędników* utraci swe urzędy.— *Susze* ciągle panuią prawie w całej *Hiszp:* również i w *Ameryce północ:* — Gdy niedawno w *Hiszpańskiej Akademji* S. *Filipa* obierano *Sekretarza* tejże *Akademji*, znaleziono w *urnie* na kartkach obierczych nazwiska *Riega* i *Kwirogi*; pokazało się z ścisłego śledztwa, że te nazwiska napisali zagorzali *roialiści*, którzy niedawno otrzymali order *wierności.* —Już dawniej Sąd wydał wyrok śmierci na Jenerała *Empecinada* z dodatkiem że przed *powieszeniem* ma być ręka odcięta i ma być końmi wleczony; teraz sąd najwyższy potwierdził wyrok *śmierci*, lecz bez tego okropnego dodatku. —Już wyszło w *Paryżu* niecierpliwie oczekiwane Dzieło P. *Szatobyranda* o *Grekach.* Autor dowodzi iż nadeszła chwila w której albo *Turcy* zostaną wypędzeni przez *Greków*, albo *Grecy* przez *Turków* będą zniszczeni. Dowodzi oraz iż nie może nastąpić wdawanie się Mocarstw *Europejskich* w teraźniejsze interesa *Grecji*, gdyż na *Kongresie Wiedeńskim* postanowiono że państwo *tureckie* uznanem iest za nierozdzielną część *Europy*, a *Sułtan* iest prawym *Monarchą Greków.* — Gazety *Londyńskie* donoszą iż rozniosła się wieść z *Brezylji* że odkryto spisek uknowany na życie tamecznego *Reienta*, poczem uwięziono wiele osób. — w *Ameryce Południowej* co raz bardziej daie się uczuwać *niedostatek żywności.* w *Kolumbji* dozwolono bez żadnej opłaty cła wprowadzać z obcych kraiów wszelkie *zboże.* —

Donosi ieden z angielskich dzienników, że pewien Człowiek znakomitego rodu, wszedłszy do sklepu dla kupienia *pistoletu*, prosił aby mu niebawnie oddlano *kule* stósowne do kalibru nabytego pistoletu. Pytano go co zamyśla z tem robić; odpowiedział iż *chce sobie w łeb wypalić.* Kupiec widząc go w mocnem przedsięwzięciu odjęcia sobie życia, powiedział iednemu z swoich czeladników aby odlał *kulę*, tymczasem zaś posłał drugiego po urzędnika *policji*; ten przybył niebawnie, zaprowadzono z niemałą trudnością *gentlemana* i stawiono go przed urzędem w *Halton-Garden*, przed którym po szalonemu się sprawował, oświadczaiąc, iż każdy *Anglik* ma prawo w łeb sobie wypalić gdy mu się to uczynić spodoba; że zabić sie, lub chcieć się zabić, niebyło *zbrodnią*, ani *buntem*, i że urząd nie miał prawa w to się wdawać. Na-

koniec po wzięciu *lekarstw chłodzących*, które mu urząd przepisał, powrócił do zmysłów, i został uwolnionym. —

Od Granic Tureckich.

Różne są wieści o przechodzie wojsk *Greckich* i *Tureckich* w *Tesalji* i *Beocji*, iedni utrzymuią że dotąd wszystko odbywało się z korzyścią dla *Greków*, inni twierdzą że *Turcy* uskuteczniaią *plan* aby otoczyć i zniszczyć *Greków*, co się wkrótce ukaże.— Jenerał Grecki *Goura* ciągle iest czynnym, lecz i *Reszyd Basza* wzmacnia swój korpus. w Wąwozach *Bettzy* otoczono *Turków*, część wycięto a część zabrano iako ieńców, także pod *Kastrą* porażono *Muzułmanów*.—*Kolloktroni* spieszy przeciw *Jbrahimowi*.—Na *Archipelagu* snuie się mnóstwo okrętów *Greckich* chwytaiących statki *Kupieckie*.— Ponawia się doniesienie że *Jbrahim* zaiął *Trypolizę* i wszystko tam zniszczył *ogniem* i *mieczem*.

DONIESIENIA.

Urząd Municypalny M. Sto. Warszawy.

Zawiadamia iż Belki, Schody, Podłogi, Posadzki, Deski sufitowe, Drzwi sklepowe z futrynami, zamkami i okuciem, z rozbioru starych zabudowań Marywilskich pochodzące, sprzedane będą przez publiczną licytacją w dziedzińcu Marywilskim w dniu 10 b.m. o godzi: 4 zpołudnia rozpocząć się maiącą, wzywa więc chęć kupna maiących, aby w terminie i miejscu znajdować się chcieli, ostrzega iż każdy kupuiący nabyty przez siebie przedmiot zaraz namiejscu gotowizną zapłacić i bezwłocznie zabrać obowiązany będzie. — Warsza: d. 6 Sierpnia 1825 r. — Radca Stanu Prezydent W o y d a. — Sekretarz Jlny G. J a b ł o ń k o w s k i.

Potrzebny iest Pisarz do Kancellarji przy ulicy Nowy Swiat Nr 1293 w Warszawie, z płacą 24 czerwo: złot: rocznie i ubiorem przyzwoitym.—

Przy ulicy Nowy Swiat pod Nr 1295 iest do wynaięcia na 2 miesiące część pierwszego piętra, osoby chęć naięcia maiące raczą się zgłosić w przeciągu 2ch lub 3 dn: na tęż piętro.

Ponawia się uwiadomienie Sza: Pu: iż w kontynuacji Licytacji i następnie ogłaszanej w Warsz. w gmachu Marywil zwanym, pod Nr 54 w Sklepie Kupieckim przy wieży zegarowej położonym, pertraktowanej, obok innych przedmiotów, Numizmatów złotych i srebrnych kraiowych i obcych ieszcze pozostałych; w terminie d. 3 Sierpnia r.b. rozpocznie się przedaż iak się iuż ogłaszało, Numizmatów Greckich, Konsularnych i Familijnych Rzymskich rzadkich, niemniej Kamieni i Rzeźb w Pierścionkach różnego kształtu i rodzaiu, Antyków, iakoto w Aspetach, Onixach, Jaspisach, Krwawnikach, Szmaragach, Gryzopadach, Sardonixach, Muszlach oprawnych i nieoprawnych z hiroglifami, Topaz wielki, Chryzolit rżnięty, Krwawnik duży, Agat, Kamień hiacyntowy, Ametysty, Miniaturka w złoto oprawna, Kasnyszków różnych kolorowych i imitowanych, Szkatułeczka do nich, Modele kamieni monarchicznych i różnych Jmitacji. z Mebli: Kantorek Wiedeński z sztucznem zabudowaniem w srodku, Szafki, od Numizmatów— Szafki za szkłem, Ordery Polskie i Wstęgi, Magiel etc przez publiczną licytacją za gotowe pieniądze sprzedawane będą. — St. *Modzelewski* K. S

Potrzebne są mniej więcej tysiąc sztuk Flizów marmurowych Szwedzkich, lub kraiowych, wielkość tychże ma w sobie zawierać w kwadrat cali od 18 do 24; maiący takowe, raczy się zgłosić osobiście lub listownie wraz z dołączoną ceną do właściciela domu przy ulicy Nowy Swiat Nr 1261.

Dentysta podpisany, od Wydziału Lekarskiego Królewsko Warszaws: Uniwersytetu, tudzież od Fakultetu Medycznego w Berlinie approbowany, przybywszy do Stolicy tutejszej w zamiarze trudnienia się wszelkiemi przedmiotami do Dentystyki należącemi,ma zaszczyt zawiadomić Szanowną Publiczność, że mieszka przy ulicy Trębackiej N. 628; nadmieniaiąc przytem, że podług najnowszej metody wprawia zęby sztuczne, które daleko są dogodniejszemi i trwalszemi od tych iakie dotąd były w używaniu.—Ubogim wszelkiej pomocy bezpłatnie udzieli. Józef N e u m a r k.

Pierwsze piętro ze Stajnią, Wozowniami, Drwalnią i Piwnicą wprost Ogrodu Krasińskiego przy ulicy Nalewki pod Nr 2237 iest do naięcia od Sgo Michała, można u właściciela domu.

Do sprzedania z wolnej ręki pod najdogodniejszemi warunkami Folwark o mil 5 od Warszawy, w gruntach pszennych, wysiewu oziminy Korcy 85, korzystnie położony do hodowania owiec i założenia fabryki; wiadomość dokładniejszą można powziąć u Wgo Sozańskiego Mecenasa przy ulicy Rymarskiej Nr 740, lub u Wgo Kwiatkowskiego Adwokata przy ulicy Koziej Nr 624.

Teatr. Jutro Opera *Axur Król Ormus*.